

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ประโยชน์ของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดทฤษฎี	6
2.1 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1.1 การศึกษาด้านกระทบบของนโยบายการค้าเสรี	6
2.1.2 การศึกษาด้านผลกระทบจากนโยบายการค้ากักกั่วเหลือง	7
2.2 กรอบแนวคิดและทฤษฎี	11
2.2.1 ทฤษฎีอุปสงค์	11
2.2.2 ทฤษฎีอุปทาน	13
2.2.3 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ	15
2.2.4 ความสัมพันธ์และความเกี่ยวเนื่องของตลาด	24
2.2.5 แนวคิดเกี่ยวกับระบบสมการเกี่ยวเนื่อง	25
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.1 ความสัมพันธ์และความเกี่ยวเนื่องของตลาดกักกั่วเหลืองและตลาดเนื้อสัตว์	35
3.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	40

3.3	ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	54
3.4.1	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	54
3.4.2	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	56
บทที่ 4	ลักษณะการผลิตและการตลาด เมล็ดถั่วเหลือง กากถั่วเหลือง ใก่เนื้อ สุกรและไข่ใก่	64
4.1	ตลาดเมล็ดถั่วเหลือง	64
4.1.1	การผลิต	64
4.1.2	การตลาด	69
4.2	ตลาดกากถั่วเหลือง	73
4.2.1	การผลิต	73
4.2.2	การตลาด	77
4.2.4	นโยบายของรัฐที่มีต่อการนำเข้ากากถั่วเหลือง	83
4.3	ตลาดใก่เนื้อ	88
4.3.1	การผลิต	88
4.3.2	การตลาด	91
4.4	ตลาดสุกร	100
4.4.1	การผลิต	100
4.4.2	การตลาด	104
4.5	ตลาดไข่ใก่	107
4.5.1	การผลิต	107
4.5.2	การตลาด	109
บทที่ 5	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในแบบจำลอง	114
5.1	ปัญหาและการแก้ไขปัญหาในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลอง	114
5.2	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลอง	116
5.3	การจำลองค่าและความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลอง	131
5.3.1	การจำลองค่าตัวแปรภายใน	131
5.3.2	พฤติกรรมของตัวแปรภายใน	132
5.3.3	การประเมินความเหมาะสมของระบบสมการ	140

บทที่ 6	การประยุกต์ใช้แบบจำลองเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการนำเข้ากากถั่วเหลือง	142
6.1	ผลกระทบในด้านมูลค่ารายรับของผู้ผลิตและรายจ่ายของผู้บริโภค	142
6.1.1	ผลกระทบในด้านมูลค่ารายรับของผู้ผลิตและรายจ่ายของผู้บริโภคในแต่ละตลาด	143
6.1.2	ผลกระทบในด้านมูลค่ารายรับของผู้ผลิตและรายจ่ายของผู้บริโภคโดยรวม	155
6.2	ผลกระทบด้านสวัสดิการทางสังคม	158
6.2.1	ผลกระทบด้านสวัสดิการทางสังคมในแต่ละตลาด	160
6.2.2	ผลกระทบด้านสวัสดิการทางสังคมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	172
6.2.1	การเปลี่ยนแปลงสวัสดิการทางสังคมของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละตลาดและโดยรวม	177
บทที่ 7	สรุปผลและข้อเสนอแนะ	181
7.1	สรุปผลการศึกษา	181
7.2	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	184
7.3	ข้อจำกัดในการศึกษา	186
บรรณานุกรม		187
ภาคผนวก		192
ภาคผนวก ก	ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์	193
ภาคผนวก ข	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายนำเข้ากากถั่วเหลือง	197
ภาคผนวก ค	ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการนำเข้ากากถั่วเหลืองหลังจากแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ	203
ภาคผนวก ง	Website ที่มีโปรแกรม EViews 3.1	209
ภาคผนวก จ	มาตรการนำเข้ากากถั่วเหลืองปี 2548	210
ภาคผนวก ช	พิธีการการนำเข้าสินค้าของไทย	214
ประวัติผู้เขียน		219

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ความต้องการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สำคัญในประเทศ 2542-2545	1
1.2	ปริมาณและมูลค่านำเข้ากากถั่วเหลืองปี 2539 – 2545	2
1.3	ปริมาณและอัตราภาษีศุลกากรนำเข้ากากถั่วเหลืองตามพันธกรณีกับองค์การการค้าโลกของไทย	4
4.1	ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองของโลกในช่วงปี 2539/40 – 2545/46	65
4.2	พื้นที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิต/ไร่ ถั่วเหลืองรายจังหวัด ปี 2545/46	67
4.3	ราคามะลิถั่วเหลืองในตลาดต่างๆ	72
4.4	ส่วนประกอบทางเคมีหลักและกรดอะมิโนของกากถั่วเหลือง	75
4.5	สูตรอาหารสัตว์ที่ใช้ในการคำนวณ	76
4.6	ปริมาณการใช้กากถั่วเหลืองในอาหารสัตว์ ปี 2546	78
4.7	บัญชีสมมูลกากถั่วเหลืองของไทยปี 2536 – 2545	78
4.8	ราคากากถั่วเหลืองภายในขายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ	81
4.9	ราคากากถั่วเหลืองนอกนำเข้า ณ ตลาดกรุงเทพฯ	82
4.10	มาตรการกำหนดสัดส่วนการนำเข้ากากถั่วเหลืองต่อการรับซื้อกากถั่วเหลืองภายในประเทศ ปี 2527 -2533	84
4.11	การเปลี่ยนอัตราราคาธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้ากากถั่วเหลือง	85
4.12	ปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของประเทศที่สำคัญ 2543- 2545	90
4.13	ปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่เนื้ออายุ 1 วัน ปี 2545	90
4.14	ปริมาณการผลิตและการบริโภคไก่เนื้อปี 2535 – 2545	91
4.15	ราคาลูกไก่และราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้ปี 2542-2545	96
4.16	ราคาขายส่งไก่เนื้อ ณ ตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกไก่สดแช่แข็ง FOB ปี 2542-2544	97
4.17	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย	98
4.18	แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทย	99
4.19	ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ 2543- 2545	103

4.20	ปริมาณการผลิตและการบริโภคสุกกระหว่างปี 2540-2545	105
4.21	ราคาสุกที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศปี 2541 -2545	106
4.22	ปริมาณการนำเข้าพันธุ์ไก่ไข่ พ่อ-แม่พันธุ์ อายุ 1 วัน ปี 2544-2545	108
4.23	ปริมาณการผลิตไข่ไก่ของประเทศสำคัญปี 2542- 2545	110
4.24	ปริมาณการผลิต การบริโภคไข่ไก่ปี 2542 – 2545	110
4.25	ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ และราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯปี 2542 -2545	113
5.1	ผลการทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ตัวแปรภายใน	141
6.1	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 20 ช่วงที่ 1 ปี 2541 – 2545	144
6.2	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 20 ช่วงที่ 2 ปี 2546 – 2550	145
6.3	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 15 ช่วงที่ 1 ปี 2541 – 2545	146
6.4	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 15 ช่วงที่ 2 ปี 2546 – 2550	147
6.5	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 10 ช่วงที่ 1 ปี 2541 – 2545	148
6.6	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 10 ช่วงที่ 2 ปี 2546 – 2550	149
6.7	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 5 ช่วงที่ 1 ปี 2541 – 2545	150
6.8	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 5 ช่วงที่ 2 ปี 2546 – 2550	151
6.9	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 0 ช่วงที่ 1 ปี 2541 – 2545	152
6.10	มูลค่ารายรับรายจ่ายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองร้อยละ 0 ช่วงที่ 2 ปี 2546 – 2550	153
6.11	มูลค่ารายรับของผู้ผลิตโดยรวมของทุกตลาด ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองระดับต่างๆ	156

6.12	มูลค่ารายจ่ายของผู้บริโภคโดยรวมของทุกตลาด ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้า กากถั่วเหลืองระดับต่างๆ	157
6.13	มูลค่ารายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้ากากถั่วเหลือง ระดับต่างๆ	159
6.14	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 20 ช่วงที่ 1 ปี 2541- 2545	161
6.15	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 20 ช่วงที่ 2 ปี 2546- 2550	162
6.16	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 15 ช่วงที่ 1 ปี 2541- 2545	163
6.17	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 15 ช่วงที่ 2 ปี 2546- 2550	164
6.18	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 10 ช่วงที่ 1 ปี 2541- 2545	165
6.19	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 10 ช่วงที่ 2 ปี 2546- 2550	166
6.20	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 5 ช่วงที่ 1 ปี 2541- 2545	167
6.21	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราภาษีร้อยละ 5 ช่วงที่ 2 ปี 2546- 2550	168
6.22	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลืองเมื่อไม่มีการเก็บภาษี ช่วงที่ 1 ปี 2541- 2545	169
6.23	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมจากการนำเข้ากากถั่วเหลืองเมื่อไม่มีการเก็บภาษี ช่วงที่ 2 ปี 2546- 2550	170
6.24	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมด้านส่วนเกินผู้ผลิตโดยรวมของทุกตลาด ณ อัตราภาษีศุลกากรการนำเข้ากากถั่วเหลืองระดับต่างๆ	174
6.25	มูลค่าสวัสดิการทางสังคมด้านส่วนเกินผู้บริโภคโดยรวมของทุกตลาด ณ อัตราภาษี การนำเข้ากากถั่วเหลืองระดับต่างๆ	175
6.26	มูลค่ารายรับรัฐบาลจากการเก็บภาษีศุลกากรการนำเข้ากากถั่วเหลือง ณ อัตราต่าง ๆ	176

- 6.27 มูลค่าสวัสดิการของสังคมโดยรวมทุกตลาด ณ อัตราภาษีการนำเข้ากากถั่วเหลือง
ระดับต่างๆ 178
- 6.28 การเปลี่ยนแปลงของค่าเฉลี่ยมูลค่าสวัสดิการทางสังคมในแต่ละตลาดเมื่อรัฐบาล
เปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรนำเข้ากากถั่วเหลืองในระดับต่างๆ ปี 2546-2550 179

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 สัดส่วนปริมาณการใช้กากถั่วเหลืองในอาหารสัตว์จำแนกตามชนิดปี 2545	2
2.1 การนำเข้าสินค้ากรณีประเทศเล็ก	16
2.2 คุณภาพบางส่วนของการเก็บภาษีศุลกากรขาเข้า	18
2.3 ผลของโควตาภาษีศุลกากรกรณีประเทศเล็ก	21
2.4 ผลของโควตาภาษีศุลกากร ณ ภาษี 2 อัตรา	22
2.5 แนวทางการวิเคราะห์โควตาภาษีศุลกากรนำเข้ากากถั่วเหลือง	23
2.6 เส้นอุปทานเคลื่อนย้ายไปทางขวาเมื่อราคาปัจจัยผันแปรลดลง	25
2.7 เส้นอุปทานมีความชัน	32
2.8 เส้นอุปทานแบนราบ	32
3.1 ความสัมพันธ์ของตลาดกากถั่วเหลือง ใก่เนื้อ สุกกร และตลาดไข่ไก่	37
3.2 การวัดส่วนเกินของผู้บริโภคและผู้ผลิตในตลาดกากถั่วเหลือง	61
3.2 การวัดส่วนเกินของผู้บริโภคและผู้ผลิตในตลาดเนื้อสัตว์	63
4.1 วิธีการตลาดถั่วเหลือง	71
4.2 การใช้ประโยชน์จากถั่วเหลืองในรูปแบบต่างๆ	74
4.3 วิธีการตลาดของกากถั่วเหลือง	80
4.4 วิธีการตลาดใก่เนื้อประเภทอิสระ	93
4.5 วิธีการตลาดใก่เนื้อประเภทมีมีสัญญาผูกพัน	94
4.6 วิธีการตลาดไข่ไก่ของประเทศไทย	112
5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปทานกากถั่วเหลือง ภายในประเทศ	133
5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปสงค์กากถั่วเหลือง กากถั่วเหลืองภายในประเทศ	133
5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณการนำเข้ากากถั่วเหลือง จากต่างประเทศ	134

5.4	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของราคากากถั่วเหลือง ภายในประเทศ	134
5.5	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปทานไก่เนื้อ ภายในประเทศ	135
5.6	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปสงค์ไก่เนื้อ ภายในประเทศ	135
5.7	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของราคาไก่เนื้อภายในประเทศ	136
5.8	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปทานสุกรภายใน ประเทศ	136
5.9	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปสงค์สุกรภายใน ประเทศ	137
5.10	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของราคาเนื้อสุกรภายในประเทศ	137
5.11	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปทานไข่ไก่ภายใน ประเทศ	138
5.12	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของปริมาณอุปสงค์ไข่ไก่ภายใน ประเทศ	138
5.13	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าจริงและค่าที่ประมาณได้ของราคาไข่ไก่ภายในประเทศ	139